Mājas Draugs

6. GADS FEBRUĀRIS, 1955 2./57./NR.

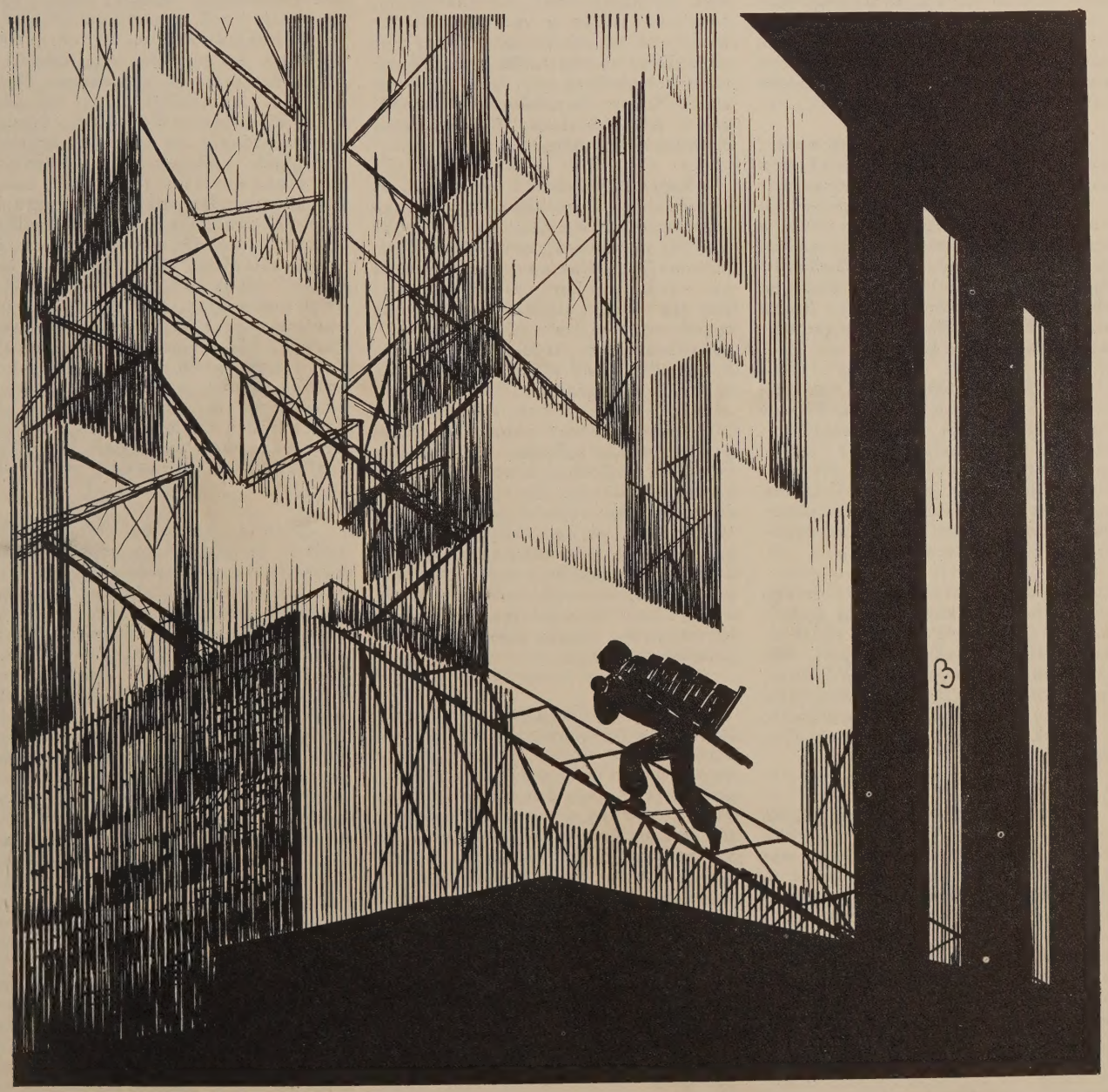

Ansis Bērziņš - "...stiepdamies pēc tā, kas priekšā..." Pāv.vēst. filip. 3,13

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

MĀC. EDGARS ĶIPLOKS

ATOMI VAI EAVAŅĢELIJS ?

Rom. 1, 16

MĒS tagad daudz runājam par atomiem un par to postu vai labumiem, ko atomu skaldīšana varētu cilvēcei sagādāt. Saka pat: no atomiem ir atkarīga cilvēces nākotne. Atomos slēpjas vai nu pasaules iznīcināšana vai vēl neiedomājamas dzīves ērtības. Atomi gādās enerģiju, kad dabiskos enerģijas avotus cilvēks būs iztērējis. Ir pagājuši tikai piecdesmit gadi kopš atklāts, ka viela nav bezspēcīga masa, bet ka tās vismazākās daļiņās apslēpts milzīgs spēks.

Arī garīgajā dzīvē ir tādi spēki, kas dod dzīvei virzienu. Laikā, kad apustulis Pāvils dzīvoja, Roma bija pasaules valsts un tās spēks bija varā. Ar armiju Roma sev pakļāva tautas, ar izveidotu tiesību sistēmu un stingru administrāciju tā pārvaldīja pasauli; zelts, kas plūda no iekarotajām zemēm, darīja Romu skaistu. Šo varenību vēl tagad nebeidz apbrīnot un slavēt.

Apustulis Pāvils zināja, cik lepni ir romieši uz savu varu. Tā nav nejaušība, ka viņš savā vēstulē romiešiem jau pašā sākumā saka: spēks ir evaņģelijā. Romieši, pāri jūsu armijai, tiesībām un bagātībai stāv tas, kam Dievs nodevis visu varu virs zemes un debesīs - Jēzus Kristus.

Citi spēki veidoja seno grieķu dzīvi. Tie bija skaistums un gudrība. Ciešanās un nāvē nav skaistuma, tādēļ atēnieši, dzirdējuši Pāvila sludinājumu par Jēzu Kristu, Krustā Sisto, ko Dievs uzmodinājis no miroņiem, novērsās no Pāvila, jo krusta nāve viņiem likās ģeķība (Apd. 17, 32).

Gudrie grieķi neatskārta, ka viss, kas balstās uz paša cilvēka spēkiem, uz varas, gudrības vai skaistuma, ved prom no Dieva un tādēļ iet bojā, drupās aprokot kā celtnes tā cilvēkus. Tādēļ nav nejaušība, ka Pāvils, rakstīdams vēstuli korintiešiem, pašā sākumā saka: "Krusta vārds ir ģeķība tiem, kas pazūd, bet mums, kas topam izglābti, ir Dieva spēks" (1. Kor. 1, 18).

Šo spēku atgādināt, atvērt maldīgo acis, bija Pāvila dzīves uzdevums, un viņu neatturēja no evaņģelija ne grieķu zaimi, ne romiešu augstprātība un draudi. Viņš saka: "Es nekaunos Kristus evaņģelija."

Mēs tagad brīnāmies, ka Pāvils, fiziski nevisai stiprs cilvēks, ir varējis veikt gaŗos ceļojumus un pārciest sitienus un cietuma važas. Mēs brīnāmies vēl vairāk par to, ka viens cilvēks ir varējis gūt tādas sekmes, kā piem. Pāvils. Bez pārspīlējuma var teikt, ka viņš pavēra kristietībai ceļu uz visu pasauli. Kur ir šo panākumu atslēga? - Atbilde skan: "Es nekaunos Kristus evaņģelija."

Katrs būs dzīvē novērojis, ka kaunēšanās, kautrēšanās padara cilvēku vāju. Tā atņem nevien drosmi, bet padara arī neveiklu, tūļīgu, neizdarīgu. Kas nav pārliecināts par savām spējām, lai labāk neķeras pie sveša darba. Audzināšanā tagad piegriež lielu vērību, lai bērniem iemācītu drošu stāju un tie bez bailēm un biklības varētu stāties dzīves cīņā.

Amatnieks var pagatavot kādu priekšmetu, - teiksim krēslu, bez sevišķas sajūsmas, betpat pie krēsla var redzēt, ja tas gatavots bez darba prieka. Mākslā nekad negūs panākumus, ja nav sajūsmas un drošuma. Ne par velti saka par dažu mākslinieku, ka viņš ir "amatnieks, t.i., ka viņš cilvēku priekšā stājies bez kāda garīga prieka, it kā viņam no koka gabaliem būtu jāizgatavo krēsls.

Tam, kam jāsludina evaņģelijs, ir jāstājas cilvēku priekšā tāpat kā Pāvilam - ar dzīvu ticību. Neviens nevar ticību iedot otram, ja viņam pašam tās nav. Bet ticība ir jāiedod, jo bez tās nevar iegūt pestīšanu. Bez ticības evaņģelijs nav Dieva spēks. Sludināšana bez ticības spēka ir velta laika tērēšana, amatnieciska nodarbošanās, kas nevar pasauli iekaŗot un pārveidot.

Kādēļ mūsu laikos nav tādu panākumu kā Pāvilam? - Mēs bīstamies atomu spēka, bet ne dzīvo Dievu, mēs gaidām zelta laikmetu no atomu spēka, bet ne no Kristus evaņģelija, kas ir Dieva spēks par pestīšanu ikvienam, kas tic. Tāpat kā senos laikos mēs lūdzam: "lai nāk Tava valstība", bet mūsu lūgšana ir tikai izrunāti vārdi, bez iekšēja saviļņojuma, patiesas nodošanās, nešaubīgas uzticības.

Apustuļu darbu grāmatā ir aprakstīts viens posms no Pāvila ceļojumiem. Tur ir minētas arī dažas pārdabīgas lietas, piem., reiz apustulis kopā ar savu pavadoni Silu sludinājuši Filipos un abi ielikti cietumā. Ap pusnakti viņi lūdz Dievu un dzied slavas dziesmas, tā kā arī citi ieslodzītie viņos klausās. Piepēši notiek zemes trīce, cietuma durvis atdarās, un visiem nokrīt važas (Apd. 16,12 sek.). Par šo notikumu tagad spriež visādi. Vieni saka: tas ir izdomāts; citi: tas ir pārspīlēts; vēl citi: tā ir nejauša sagadīšanās utt. Bet kādēļ mēs ignorējam šo veco patiesību: "Tas visu spēj, kas tic." Ticības cilvēkiem iet līdzi sevišķas spējas. Vai Jēzus neteica saviem mācekļiem, tos sūtīdams darbā: "Šīs zīmes ticīgiem ies līdzi: Manā vārdā tie ļaunus garus izdzīs, jaunām mēlēm runās, tie ar rokām pacels čūskas; un kad tie dzers kādas nāvīgas zāles, tad tās tiem nekaitēs. Neveseliem tie rokas uzliks, un tie kļūs veseli" (Mar. 16, 17 - 18).

Ir liela starpība starp Dieva spēku evaņģelijā un spēkiem, ko cilvēki izlieto pasaules pārvaldīšanai. Pirmais nav saistīts ar telpu un laiku, otrs ir ierobežots laikā un telpā. Atomu spēkā mēs visvairāk bīstamies no ķēžu reakcijām, tas ir tādu reakciju secības, kas nav vairs apturama. Bet mēs zinām: tikpat drudžaini, kā radīt stiprākas atombumbas, cilvēka prāts strādā, lai pasargātos no atomu postošās iedarbības. Nav šaubu - pretlīdzekļi tiks atrasti. Vienam spēkam pretī tiks izvirzīti citi spēki. Jēzus laikā teica: "Velns tiek izdzīts ar Balcebulu." Bet Dieva spēku, ko pauž evaņģelijs, neviens nevar ierobežot. Tas iet savu ceļu un dara savu darbu. Tā ir patiesi ķēžu reakcija, par ko Dievs caur pravieti Jezaju liek sludināt: "It kā lietus un sniegs nāk no debesīm un turp neatgriežas, bet slapina zemi un dara to auglīgu un zaļojam, ka tā dod sēklu sējējam un maizi ēdējam, tāpat būs mans vārds, kas iziet no manas mutes; tas neatgriezīsies pie manis tukšs, bet darīs

kas man patīk, un izdosies labi, par ko es to sūtu'' (55, 10-11).

Šī pravietojuma pareizību apliecina baznīcas vēstures fakti. Laicīgiem gadsimteņiem seko brīži, kad Dieva gars ļoti spēcīgi liek runāt cilvēkiem: ''Es nekaunos Kristus evaņģelija.''

Lai minam tikai vienu piemēru: Luters. Četrpadsmit gadsimteņus pēc Pāvila nāca vīrs, kas laicīgas varas gūstā turētai pasaulei spēcīgi apliecināja: evaņģelijs par Dieva spēku Jēzū Kristū stāv pāri visam! Un viņš, necils mūks, pavisam neievērojama persona, pārveidoja pasauli gluži tāpat kā savā laikā Pāvils.

Arī tagad ir laikmets, kur mēs ļoti spilgti esam redzējuši, kas notiek, ja pasauli grib pārveidot ar varas palīdzību - cilvēka spēku. Ja gribam pastāvēt, ir atkal jāapliecina: es nekaunos Kristus evaņģelija.

Šajā evaņģelijā ir spēks, kas nev nevienā citā spēkā. Varbūt atomu spēks cilvēci iznīcinās. To tas var. Varbūt atomu spēks cilvēkiem atnesīs zelta laikmetu, un viņiem nebūs vairs jāstrādā. Tie varēs dzīvot vienās dzīrēs. Ja nenotiks pirmais - bojā eja, droši vien roboti kalpos cilvēcei neiedomājamā mērā. Bet vienu roboti nespēs. Viņu spēkā nebūs pestīt cilvēku dvēseles no grēka. To iespēj tikai Dievs caur Jēzu Kristu (Mat. 19,26). Šajā ziņā Dieva spēks nav ierobežots arī telpā: ''pestīšana ir ikvienam, kas tic,'' kā teikts: ''jūdam vispirms un arī grieķim.'' Tas ir tiem, kas Pāvila laikā ticēja Dievam Radītājam, un tiem, kas tobrīd vēl nebija meklētāji un maldīgi domāja, ka skaistums, gudrība vai vara spēj pestīt.

Atomi vai evaņģelijs? - Atbilde jau sen ir dota: Nav pestīšanas nevienā citā; jo nav neviena cita vārda zem debess cilvēkiem dota, kuŗā mums lemta pestīšana'' (Apd. 4,12). Tādēļ teiksim līdz ar Pāvilu: ''Es nekaunos Kristus evaņģelija; tas ir Dieva spēks par pestīšanu ikvienam, kas tic.''

MĀC. G. STRAUMANIS

TOMĒR VIENS !

Lūkas ev. 17, 11-19

Ir cilvēki, kas tāpat, kā visi citi, tālu aizklīst pasaulē, maldās, krīt, bet vienmēr atkal atgriežas, pārnāk mājās, pie sava Dieva - pateicībā, mīlestībā: pie Tevis es palieku vienmēr, jo Tu esi mans Dievs.

Un pārnāk viņi - labāki, tīrāki, bagātāki nekā aizgāja. Tie ir labi cilvēki, gaiši un priecīgi cilvēki. Tie ir it kā koki stiprām saknēm, kas aug un zaļo pie tīrā ūdens straumēm un augļus nes ar pacietību, katrs savā laikā. Tie nekad nepazūd. Lai Dievs viņiem palīdz!

Ar vienu šādu cilvēku mēs sastopamies Jēzus stāstā par desmit spitālīgajiem.

Reiz, kad Jēzus atkal bija ceļā uz Jeruzalemi un gāja caur Samariju un Galileju, Viņš iegriezās kādā ciemā. Pa ceļu Viņam nāca pretī desmit spitālīgi, desmit nelaimīgi cilvēki, desmit nāvei nolemti. Pelēkām kā pelni sejām, briesmīgi novājējuši, nedabīgi lielām uztūkušām rokām un kājām, tā viņi lēnām, spokaini līgojās ceļā. Vesels bars šādu vienāda likteņa biedru. Sākumā sveši, viņi pa vienam sanāca kopā un nu turējās tā viens pie otra desmit vīru vienībā, jo tā bija labāki un mazliet vieglāki panest smago likteņa nastu. Ja viens vairs nevarēja paiet, otrs pasniedza roku un palīdzēja, - viņiem jau vienam otra nebija ko baidīties!

Visas cerības kādreiz atgriezties cilvēku sabiedrībā, dzīvot, kā visi dzīvo, viņi sen jau bija atmetuši, ceļmalā pametuši. Neviens taču viņiem negribēja un arī nevarēja palīdzēt! Tikai viens - Jēzus Kristus, par kuŗu viņi bija dzirdējuši, ka Viņš pārstaigājot zemi, ejot no vietas uz vietu, un visur dziedinot nedziedināmi slimus Dieva Sv. Gara varenajā spēkā.

Jēzus - katrā ziņā! Vēl bija cerība, pēdējā cerība, ja vien gadītos retā, mazticamā laime Viņu ceļā sastapt. Par tādu iespēju viņi jau allaž bija runājuši - un par to, ko katrs darīs tad, kad būs atkal vesels...

Nu šī iespēja bija radusies, izšķīrējs brīdis bija klāt - Jēzus tiem nāca taisni pa ceļu pretī. Nevarēja būt šaubu, ka tas bija Viņš, jo - gāja priekšgalā, aiz Viņa - pulks mācekļu. Arī no gaitas un tērpa to varēja pateikt.

Tagad, vai nekad! Un kā vienā balsī viņi visi desmit sauca: ''Jēzu, Meistar! Apžēlojies par mums! Palīdzi, Jēzu!''

Bet Jēzus - no tālienes - apstājies, tiem sacīja: ''Ejiet un rādieties priesteriem!''

Un notikās, ir teikts, ka tie ceļā kļuva veseli - visi desmit, visa spitālīgo kopa! Dziedināti, dzīvei dāvināti! Neticīgi tie skatījās viens otrā, aptaustīja rokas, kājas: patiesi! viņi bija atkal veseli! Palikušas vairs bija tikai rētas. Viņi bija atkal cilvēki, kā visi citi! Drīkstēja iet, kur grib, nebija vairs izstumtie, nolādētie, spitālīgie.

Kā neprātīgi viņi sāka lēkāt, dejot ceļa putekļos, un viņu pirmā doma bija: Nu tik atpakaļ dzīvē, aizmirst visu cik ātri iespējams, līksmot, baudīt, diet - veselu mūžību! Tagad viņi bija bagāti, visa pasaule tiem bija atdāvināta, un dzīve tiem šķita kā vesela mūžība, salīdzinot ar tiem pāris gadiem, kas bez šīs dāvanas tiem būtu palikuši līdz moku pilnai nāvei. Šajā brīdī tie nebūtu mainījušies ar pašu Romas ķeizaru Augustu visā viņa godībā un varenībā!

Un tūdaļ tie šķīrās, skriešus devās katrs uz savu pusi un izklīda kur kuŗais. Ceļš palika tukšs. Spitālīgo tur vairs nebija.

Tikai viens bija palicis. Un šis viens nāca atpakaļ. Pienāca pie Jēzus. Nometās Viņa priekšā ceļos un pateicās Viņam par žēlastību, par dzīvību, kas viņam bija dāvāta.

Tikai viens no desmit! Un tas bija svešatutietis, samarietis! Pasniedzis viņam roku, Jēzus sacīja: ''Vai cits neviens nav atradies, kas būtu griezies atpakaļ un Dievam

godu devis? Vai tad visi desmit nav kļuvuši veseli? Kur tad tie deviņi?'' Bet vairāk neviena nebija. Ceļš bija tukšs.

''Celies, ej!'' sacīja viņam Jēzus, ''tava ticība tev ir palīdzējusi.''

Tava ticība - ka ir labi atgriezties, nākt atpakaļ, pateikties.

Tava ticība - ka ir labi būt pacietīgam, pazemīgam un neaizmirst, ko Viņš tev laba ir darījis.

Un šis viens cēlās un gāja - jaunā dzīvē, jaunā pasaulē - dziedināts, skaidrots, Dievam pateicīgs par katru dienu, katru brīdi, ko Viņš ļauj dzīvot.

Viens no desmit, tikai viens, mēs teiktu. Maz, ļoti maz. Tas ir taisnība. Un tomēr - paldies Dievam, ka vismaz viens! Reiz debesuvalstībā par šo vienu gavilēs cilvēki un eņģeļi - vairāk nekā par tiem deviņdesmit deviņiem taisnajiem, kuŗiem atgriešanās nebija vajadzīga.

Reiz šī viena, krietna un godīga cilvēka nebija kādai pilsētai, un - Sodomai vajadzēja aiziet bojā uguns lietū.

Ak kaut jel mēs piederētu šim vienam! Ne tā, ka tas būtu tik viegli, vai ka tas būtu mums jau dots, un mēs būtu jau pilnīgi. Bet tā, ka piederība šim vienam, kas atgriezās, kļūtu par mūsu dzīves pastāvīgu un ilgstošu vēlēšanos, cenšanos un pēdējo sasniegumu, piepildījumu: pārnākt Tēva mājās, pie sava Dieva, pateicībā, mīlestībā.

GARA NESĒJA

Šā gada 4. februārī paiet 35 gadi, kopš dibināta L.U. teoloģijas fakultāte. Apstiprināta tā bija jau 1920.g. 13. janvārī. 4. februārī 16. klausītavā notika tās atklāšana. Goda rindā sēdēja L.U. (toreiz - Latvijas Augstskolas) Organizācijas Padomes priekšsēdis docents Pauls Dāle, pagaidu prorektors docents Pauls Lejiņš, viņa biedrs un reizē valodnieciski filozofiskās fakultātes pagaidu dekāns Kārlis Kundziņš, teoloģijas fakultātes organizācijas komisijas locekļi - garīgo lietu departamenta direktors Fr. Mīlenbachs un Vidzemes konsistorijas asesors māc.Edgars Bergs. Fakultātei toreiz bija tikai pieci mācības spēki: divi docenti, viens ārštata docents un divi stundu docenti, studentu - apm. četrreiz vairāk, bet arī no tiem tikai desmit bija ''īsti'', pieciem nebija nobeigtas vidusskolas izglītības un trīs bija reģistrējušies kā brīvklausītāji. Bet atklāšanas dienā 16. klausītava bija pilna, un ja toreiz to vēl nespēja piepildīt teoloģijas studenti - vairums bija interesentu, tad jau pret mācības gada beigām reģistrēto klausītāju kopskaits bija sasniedzis skaitli 37.

Katedrā stāv jaunās fakultātes pagaidu dekāns Voldemārs Maldonis. Īsi pastāstījis par fakultātes izcelšanos un pieminējis pārvarētās grūtības - fakultātes organizātoriem, proti, bija nācies sadurties ar uzskatiem, ka reliģija neesot ne vajadzīga, ne zinātniski attaisnojama - dekāns sāk pirmo lekciju: ''Reliģijas sociālā vajadzība, attaisnojums no psiholoģiskā viedokļa un attīstības gaita.'' - ''Nenoslāpējiet garu! Neniciniet praviešu mācības!'' izsaucas lektors, kuŗa runā un balsī labi saklausāma tikko pārlaisto un vēl izcīnamo cīņu degsme. ''Nenoslāpējiet garu! Neniciniet praviešu mācības! šos vārdus (1. Tesal.5, 19.20) sauca lielais reliģiozais ģenijs apustulis Pāvils savai draudzei Grieķijā. Šie vārdi lai ir pirmie mūsu augstskolas teoloģiskās fakultātes atvēršanas dienā. Augstskola lai ir gara nesēja mūsu mīļajai dzimtenei, kas slāpst pēc dzīva gara un dzīva vārda... Viss, kas no gara dzimst, ir dzīvs spēks, un šis lielais dzīvais spēks ir gājis, kā vēstures gaita nemaldīgi rāda, no uzvaras uz uzvaru par

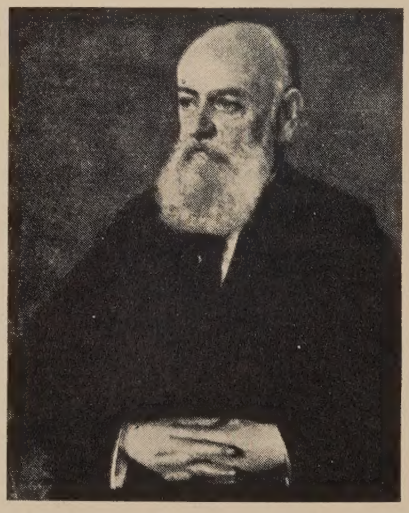

Prof. Voldemārs Maldonis (dz. 1870.g. 18.jūl., m.1941.g. febr.)

formu un burtu, veidodams vielu pēc saviem likumiem... Augstskolas mācības spēki un viņu audzēkņi un audzēknes grib mācīt un mācīties šo gara cēlumu un būt viņa patiesie nesēji. Šodien mūsu teoloģiskās fakultātes gada dienā mēs visi līdz ar viņu paceļam savas pateicības pilnās acis uz augšu pret Dievu un pret cilvēkiem.''

Padomju invāzija, kuru tikpat labi varētu saukt arī par matērijas invāziju, protams, ir stājusies ceļā arī šiem ''gara cēluma'' mācītājiem un mācekļiem. Teoloģijas fakultātes vairs nav. Bet gars tāpēc nav iznīcināts. Nevar iznīcināt arī to darbu, ko veikusi mūsu teoloģijas fakultāte, savos apm. 20 darbības gados vērsdamās plašumā un iedama dziļumā. Materiālisma iebrukuma laikā viņā māca 8 profesori (viens ārštata, divi ārkārtēji), 1 docents, 1 privātdocents, 1 asistents un 2 subasistenti un mācās - 168 studenti. Nākusi klāt arī pareizticīgo nodaļa (2 docenti, 3 privātdocenti, 1 lektors - 1 subasistents un - 20 studenti). Pavisam fakultātē ir iestājušies ap 650 studentu, fakultāti beiguši ap 240, to skaitā arī vairāk kā 30 sievietes. Līdz Padomju okupācijai no visiem ordinētiem mācītājiem mūsu dzimtenes baznīcā 2/3 bija Latvijas Universitātes teoloģiskās fakultātes absolventi.

''Šodien mūsu teoloģiskās fakultātes goda dienā mēs... paceļam savas pateicības pilnās acis uz augšu pret Dievu un pret cilvēkiem.''

Osv. G.

MĀC. PĀVILS ĶIRSONS

Reliģija un antireliģiskā propaganda aiz dzelzs priekškara

II

SAMĒRĀ drošas ir ziņas, ka Sibirijas ziemeļos starp apcietinātiem straujā veidā izplatās kāds "dīvains misticisms". Šo rindu autoram p.g. septembŗa beigās bija izdevība dzirdēt kādu krievu pārbēdzēju, augstāku militārās saimniecības darbinieku, kas šo misticismu attēloja šādā veidā: apcietinātie sākuši burtiski reālizēt visu to, ko Kristus mācījis par savu tuvāko. Fiziski vājākiem tie palīdz izpildīt dienas darba normu, kopj slimos, biedru vietā tie labprāt uzņemas sodus un nebaidās arī sava tuvākā dēļ mirt. Ik dienas viņi lūdzot par saviem ienaidniekiem, un viņu morālais spēks esot tik stiprs, ka tie vietām jau pilnīgi nokratījuši kriminālistu valdīšanu. Pat sargi esot viņu ietekmē.

Var jautāt cik gan bīstami padomju režīmam ir šie nāveinolemtie? Vai viņu izpalīdzēšanas tieksmes nav izaugušas no dabīgiem aizsardzības motīviem, kas tādā veidā patļautu vienu otru gadu ilgāk palikt pie dzīvības. Tam pretī var jautāt, vai tomēr aiz dzeloņu stieplēm, nāves ēnā, milzīgajā ciešanu kausējamā katlā nevarētu rasties kas labs un liels. Pateikt strupu nē, nozīmētu noliegt labu daļu no kristietības vēstures.

6. Divpadsmitais partijas kongress 1923. gadā tautību politikas jautājumā galvenā kārtā nodarbojās ar musulmaņu jautājumu. Šis jautājums Kremlim akūts vēl šodien. Pēc revolūcijas musulmaņi nedz ar savu dzīves veidu, nedz uzskatiem nekādi neiederējās jaunajā kārtībā. Bet tanī pat reizē bija cerības taisni no musulmaņiem izaudzināt uzticīgus padomju pilsoņus. Iznīcinot cilšu sociālo iekārtu, patriarchālo ģimeni, Āzijas nomadus padarot par kolhozniekiem un proletāriešiem, paceļot izglītību un nesaudzīgi apkarojot islamismu, liekas, ka vismaz Āzijas daļā komūnisti bija guvuši tīri ievērojamus panākumus. Kādu laiku no tiem rekrutēja čekas karaspēku. Ja 1914. gadā musulmaņi skaitīja 24.321 draudzi, un ja draudzes apkalpoja 45.320 mullas, tad 1942. gadā, pēc padomju vēstniecības ziņām Londonā, vairs varēja saskaitīt 1312 "kulta vietas" ar 8052 mullām. Par islamu nāca tās pašas vajāšanas, kas par pareizticību, ja ne vēl asākas. Patlaban musulmaņi dalās trīs sunitu un vienā šiitu muftiātos. Visiem priekšgalā ir Ufas muftijs, un viens no viņiem savam vārdam priekšā liek "šeiks". No viņu uzsaukumiem un aktivitātes miera akcijās nepaliek ne mazāko šaubu, ka tie, tāpat kā patriarchs ir Maskavas pavēļu izpildītāji. Bet...musulmanisko republiku partiju sekretāri nebeidz runāt par "kapitāliskās ideoloģijas un reliģiskās māņticības atdzimšanu atpakaļ palikušajos slāņos" (Citāts no Uzbekijas sekretāra runas partijas kongresā, 1952. gadā). No dažādo publikāciju skaita izriet, ka Kremlim vairāk rūp musulmaņu, nekā pašu krievu virzīšanās uz reliģijas pusi. Preses kliegšana par dažādām nebūšanām ļaujas savilkties trijos punktos:

a) Mullas atgūst savu stāvokli sabiedrībā, pakļaujot koranam daļu jaunatnes, kas piedalās lūgšanās un reliģiskajās ceremonijās. Pat komjaunieši ieslīdējuši viņu ietekmē. Uzbekistanā pat partijas vīri kā pašu par sevi saprotamu akceptē teicienu, ka musulmanisms ir Uzbekijas māte.

b) Reliģisko svētku svinēšanā musulmaņi neatpaliek pareizticīgajiem. Ramadana gavēnis, Kurban Bairam svētki, svētceļojumi uz svētvietām ir cieņā.

c) Atdzimst musulmaņu parašas. Kirgizijas rajonā vien saskaitīti 65 poligamijas gadījumi. Uzbekistanas sekretārs Jusupovs runā par haremiem. Sievu pirkšana un laulības ar mazgadīgām meitenēm ir ikdienas parādība visās musulmaņu republikās. Meitenes izvairās no skolām. Cilts piederība un radniecība ir noteicošas iekļušanai labāk atalgotās vietās.

Kā atsevišķs zīmīgs gadījums minams mazā izmailiešu sekte, kas, kā tikko atklājies, jau vairākus gadus pēc kārtas pār robežu pārsūtījusi no ticīgajiem savākto kolekti Aga Khanam. Protams, arī runājot par musulmaņiem jājautā - cik te darīšana ar feodālu tradiciju atdzimšanu un cik te lomu spēlē Korāns.

7. Kā pēdējais fakts jāatzīmē, ka daļa partijas biedru, komsomols un apzinīgie bezpartejiskie nav spējuši paši vēl atsvabināties no reliģijas. Liekas, ka viens otrs partijnieks sāk vienkārši pagurt no mūžīgajiem meliem un monstrozās divkosības un meklē atsvabināšanos no dialektiskā materiālisma žņaugiem.

Lai arī kāda patlaban būtu statistika par reliģijas atdzimšanu, lai arī kāds būtu tās skaitļos izteiktais stiprums, viena lieta ir skaidra. Tā nav sākusies ar uzaicinājumu no augšas, t.i. ar kādu baznīcas misijas akciju. Gluži otrādi, sakustēšanās ir notikusi periferijā, mazajā cilvēkā. Un šī kustība tad nu virzās uz centru - uz baznīcu. Neapšaubāmi, ka tas ir katras reliģiskas kustības vislielākais stiprums.

Šiem faktiem pretim ir nostādīta atkal par jaunu ieeļļotā antireliģiskās propagandas mašīnerija. Pamiera stāvoklis jāuzlūko vienīgi kā nepieciešamības diktēts atkāpšanās manevrs no valsts puses. Iemesli mums zināmi, un tos te neaplūkosim. Jau 1944. gadā partijas CK pieņem lēmumu par jaunas vissavienības organizācijas dibināšanu zinātnes un kultūras propagandai, kuŗas uzdevumos ir starpības izskaidrošana starp "zinātniski materiālistisko pasaules uzskatu un reliģisko ideoloģiju" - tātad tie paši uzdevumi, kas 1942. gadā slēgtajai karojošo bezdievju kustībai. Ja pakļautajās zemēs un satelitos pretreliģiskā cīņa ir attīstīta visā asumā ar diktātu no centra, tad pašā Padomju Savienībā līdz 1954. gada vasaras vidum tā vairāk izgāja no lokālām autoritātēm. Kāpēc tāda vilcināšanās? Vācu pretkomūnistiskie cīnītāji domā, ka atombumba nav tikai sagrāvusi Hirošimu, bet arī devusi nāvīgu triecienu materiālistiskajam pasaules uzskatam, ka jaunās atomu teorijas rokām taustāmā veidā apgāž visus materiālisma "zinātniskos" pamatojumus un ka ir bijis vajadzīgs zināms laiks lai sagatavotos jaunai akcijai. Kā drusku vēlāk redzēsim, tad pašreizējā propaganda iziet no vienas puses uz baznīcas un reliģijas iznīcināšanu, no otras puses - lai aizpildītu radušos tukšumu, tā cenšas paplašināt cilvēku zināšanas. Ja tas domāts nopietni, tad tas ir velnišķi gudrs plāns. Tā kā brīva pētniecība un

MĀC. ALBERTS GALIŅŠ

Sirds lai jauno laiku viež

DIENU NEMITĪGĀ KLAIDĀ
MANU GAITU SVĒTĪT NĀC,
KO SIRDS KLUSI LŪDZ UN GAIDA,
ŠAUBAS LAI TO NENOMĀC.

CEĻOS TĀLOS, KAM NAV GALA,
VĒJŠ KUR PĒDAS DZĒŠ UN JAUC,
STARU LOKĀ DZIMTĀ MALA
SIRDI SIEN UN MĀJĀS SAUC.

AIZIET DIENAS, GADI GARI,
KATRĀ PULSĀ DOMA KAĻ:
KAD REIZ TU, KAS VISU VARI,
SAUKSI BĀRUS ATPAKAĻ?

ATZEĻ ZĀLE, IZKAPTS PĻAUTA,
CELMS VĒL ATVASES SPĒJ RIEST.
DOD LAI SIRDS, KAS TEVIM ĻAUTA,
IESPĒJ JAUNO LAIKU VIEST.

zinātnes attīstība Padomju Savienībā nav iedomājama,tad puszināšanas un puskultūra ir labākais sabiedrotais ateismam.

Pagājušā gada 24. jūlijā Pravda nāca klajā ar rakstu Plašāk izplatīt zinātniski ateistisko propagandu! Raksts sniedza vadlīnijas jaunajai antireliģiskajai kampaņai. Garo izklāstu var savilkt četros īsos punktos. 1) Sociālistiskā ideoloģija stingri nostiprinājusies ''mūsu'' zemē, bet ar to nav sacīts, ka privātkapitālisma ideoloģija un morāle būtu iznīcināta. Kapitālistiskās paliekas neizmirst pašas, pret tām ir jācīnās. Ļaunākā palieka ir reliģiskie aizspriedumi,kas daļai ''mūsu'' cilvēku neļauj piedalīties komūnisma celšanā. 2) Partijas uzdevums ir šo reliģisko aizspriedumu iznīcināšana, propagandējot marksistisko pasaules uzskatu un izplatot dabas zinātņu atziņas. 3) Dažādās organizācijas, kam šis darbs bijis darāms, savu pienākumu pildījušas laiski, bijušas neitrālas. Propagandai trūcis agresīva rakstura. Bet nedrīkstētu aizkart ticīgo jūtas. Propaganda jāizdara rādot piemēru, pārliecinot un izplatot zināšanas. 4) Tas jādara caur skolām, skolotāju organizācijām, komsomolu, arodbiedrībām utt. Palīgā jāņem kultūras centri, lasāmās zāles, klubi. Organizācijām jāuzņemas atbildība propagandas darbu darīt sistēmātiski, dienu dienā jāizlieto visas iespējas un jāatbrīvojas no vecajiem šabloniem.

No padomju preses var sastādīt tīri labu pārskatu, kādā veidā šī ''new look'' antireliģiskā propaganda tiek darīta. Pamatos jauna nav nekā, vecais mērķis - reliģijas iznīcināšana paliek negrozīts. Tā ir veca dziesma, kas rakstīta ar tām pašām vecajām notīm, tikai vietām uzlikts pianissimo. Mums visiem pazīstamā propagandas mašīnerija ir palaista vaļā atkal ar pilnu apgriezienu skaitu - radio, prese, kaujas lapiņas, plakāti, kino, teātris, balets, sarkanie stūrīši,priekšlasījumi (Uzbekistanā 1951. gadā notikuši desmit tūkstoš priekšlasījumi!). Satelitu zemēs tam pievienojas garīdznieku apcietināšana un pazušana. Cik var pagaidām vērot, tad galvenais uzbrukums ir centrēts uz reliģiskajām grupām, kuŗu garīgie centri atrodas ārpus padomju varas sniedzamības, proti, pāvests un panislamisma atdzimstošās idejas.

Šajā propagandas taktikā ir divas jaunas parādības, kas pārņemtas no praktiskās teoloģijas lauka. 1) Darbam ar lielām masām ir vienmēr savi robi, pa kuŗiem daudz kas aizslīd projām (šī atziņa gan jau uzpeldēja 1929. gadā),tāpēc masu darbs uzskatāms tikai par zemes sagatavošanu. Īstie panākumi gūstami strādājot ar individu - uzsveŗot nepārtrauktu kontaktu starp propagandistu un ''atgriežamo''. Kādas reālas iespējamības? Milzīgas. Piem., Rīgā vēlēšanu izskaidrošanai ar vienu sarakstu uz katriem 53 iedzīvotājiem darbojās viens propagandists. Neliekas, ka būtu lielas grūtības pagriest šo propagandistu masu pretreliģijas virzienā. Jau tas vien nozīmē ļoti daudz, radot sajūtu, ka cilvēks atrodas pastāvīgā novērošanā. 2) Aizvien plašāk izplatās ''liecības došana'',proti, no jaunatgriestajiem tiek prasīta rakstveida vai mutvārdu liecība sapulces priekšā. Te attiecīgajam individam jāizstāsta, kā viņš ticis vaļā no reliģiskajiem ''māņiem'', kā partijas biedri un komjaunieši viņam grūtā brīdī palīdzējuši, kā viņam atvērušās acis,un kā viņš saskatījis reliģijas reakcionāro lomu. Skola ir antireliģiskās propagandas centrā.Blakus skolotāju antireliģiskajām mācībām, bērniem prasa izstrādāt referātus par kādu antire-

liģisku tēmatu un tos klasē nolasīt, tādā veidā tos iesaistot tiešajā darbā. Šī metode atgādina laikus, kad partijas biedriem pašiem bija jāizpilda nāves sodi politiskajiem pretiniekiem, tādā veidā nogriežot atkāpšanās ceļu.

Okupētajos ūniētu apgabalos, kur baznīcas un garīdzniecības iespaids bija ļoti stingrs, labus panākumus izdevās gūt cilvēkos iepotējot domu gājienu, kas izskatās vai vārdu pa vārdam nokopēts no latviešu bēgļu inteliģences leksikona. Kāpēc gan jāiet uz baznīcu? Uz turieni taču iet tie, kas sevi tura par labākiem kā citi. Dievu taču var tikpat labi pielūgt pļavā un mežā. Šādu uzskatu iepotējot izdevās baznīcai atšķelt lielu daļu jaunatnes un iespiest to komsomolā.

Jānis Muncis - Ziemas ainava

Mums jāatzīst, ka šāds komūnistu domu gājiens ir pareizs. Lai komūnistu nolūkus īstenotu, karojošo bezdievju masas nemaz arī nav vajadzīgas. Pietiek, ja cilvēks ir neitrāls pret baznīcu. Tukša baznīca, cilvēku vienaldzība un vēsums ir veseris un naglas, ar kuŗām bez liela trokšņa var aiznaglot katru baznīcu, bez kādas lielas propagandas, bez izdevumiem un samērā ātri. - Izdevās arī daļu mācītāju dabūt laukā no draudzēm bez apcietināšanas un deportācijām, jo tādas katru garīdznieku padara par mocekli un rada ticīgo ļaužu pretestību. Partijas vīri darba tautai palīdzēja lietas apsvērt, tā sakot, no saimnieciskās puses. Kāpēc gan katrai draudzei jāuztura savs mācītājs? Visiem taču iznāktu lētāk, ja viens mācītājs apkalpotu vairākas draudzes, vairāk cilvēku. Kur vien šī propaganda bija aktīvāka, tur arī dažs mācītājs dabūja tik daudz cilvēku, ka viņš nespēja ar saviem uzdevumiem tikt galā, un baznīcas darbs bija ruinēts.

Propaganda ir tendēta tā, lai tā radītu pēc iespējas mazāk mocekļu, un vislabāk to panākt ar samērā miermīlīgiem līdzekļiem, izolējot garīdzniecību. Šai gadījumā ir ļoti pamācīgs Polijas piemērs, kur jau desmit gadus ilgajā cīņā starp valsti un baznīcu bezdievji ir izstrādājuši tik velnišķīgi gudru taktiku, ka nebūtu brīnums, ja to pieņemtu par visas antireliģiskās propagandas standartu. Poļu patriotu-katoļu ilgstošā pretestība ir zelta lapa Polijas un katolicisma vēsturē, bet tas ir cits stāsts.

Bet ja nu sākusies jauna baznīcas vajāšana, tad kā izskaidrojams pretrunīgais stāvoklis, ka no vienas puses baznīca ir vajāta, no otras - tā arī līdz zināmam mēram ir ne tikvien kā ciesta, bet pat atbalstīta. Atbildi dod jaunais bezdievju galva Jakovenko. Viņš saka tā: Baznīcas attiecības pret valsti ir viena lieta. Bet reliģija pēc savas dabas un gara ir nezinātniska un tāpēc opozīcijā marksismam un ļeņinismam, un, lūk, tā ir pavisam cita lieta. Tātad Jakovenko ir pateicis, ka viņam vajadzīga baznīca bez reliģijas. Līdz šim Kremlis savu sekulāro mērķu sasniegšanai baznīcu ir izlietojis ar panākumiem. 1) Ārpolitikai kā muftijs tā arī patriarchs ir Kremlim izdarījis nesamaksājamus pakalpojumus, dziedot šūpuļa dziesmu rietumu politiķiem un baznīcas tēviem. (Sal. p.g. 24. novembŗa Stokholmas miera koncila deklarāciju). 2) Iekšpolitiski baznīca pat - laban ir nepieciešama. Reliģiskā atmoda nevienā plānā nebija paredzēta. Ar baznīcas palīdzību, ko kontrolē "savi cilvēki", to var novadīt mazāk bīstamā gultnē. 3) Organizēta baznīca ir izlietota daļējai sevis pašas iznīcināšanai. Ir ļoti modē dažādu progresīvo garīdznieku apvienību dibināšana, kas darbojas ar partijas atbalstu. Ar šo apvienību palīdzību nav grūti radīt šķelšanos hierarchijā, dabūt pie malas nevēlamus bīskapus un tos atvietot ar laika garam piemērotiem. Šie cilvēki arī ir tie, kas sarauj saites ar tiem garīgajiem

centriem, ko nekontrolē padomju vara. Vislielākā nelaime, ko ar šādiem gājieniem panāk, ir neuzticības radīšana starp ticīgo tautu un vietējo baznīcas vadību, jo ticīgo vēlēšanās iet citā virzienā nekā tas, ko reprezentē progresīvie bīskapi un dažādās padomes.

Katram kristīgam cilvēkam uzmācas jautājums: kādas ir baznīcas iespējas pārdzīvot jauno vajāšanu vilni? Daudzi vakareiropieši ir gribējuši saskatīt labu cerību zīmi pagājušā gada Pravdā - resp. paša partijas sekretāra parakstītajā CK rīkojumā jeb, labāk sakot, aizrādījumā pretreliģiskajiem propagandistiem, ka esot aplami un kaitīgi par politiski aizdomīgiem uzskatīt ticīgos padomju pilsoņus un garīdzniekus. Tāda aizkaroša pieeja varot vienīgi stiprināt reliģiskos aizspriedumus. Bet šis pats rīkojums arī neatstāj ne mazāko šaubu par gala mērķi. Tur starp citu ir arī sacīts:...bet pacietība un labi organizēta antireliģiskā propaganda ticīgo vidū palīdzēs viņiem atbrīvoties no reliģijas māņiem. Bez tieši izteiktā varas nepielietošanas principa pretpropagandā, šim CK lēmumam var būt arī daudz vēl citu blakus nolūku. Faktiski ir tā pati situācija, kas jau bija divdesmitos gados, kad vienā pusē stāvēja partija un valsts ar neierobežotu varu un otrā pusē - neaizsargāta baznīca. Kā jau redzējām, galvenais mērķis ir iegūt sev jaunatni, veicināt zināšanas tik tālu, cik tas partijai izdevīgi. Arī visstulbākas lietas skandinātas dienu dienā, sāk izskatīties pēc patiesības. Tā kā gribot negribot ir jāpieņem, ka šai antireliģiskajai kampaņai zināms iespaids uz masām būs. Būtu arī pārāk vientiesīgi iedomāties, ka padomju vara varētu iztikt bez kailās varas pielietošanas. Tas nekad vēl nekur nav redzēts. Arī uzskatot statistiskos datus par baznīcas stiprumu dažādajās komūnismam pakļautajās zemēs ir skaidri redzams, cik stipri jau tagad baznīcas ir vājinātas. Spēku samērs ir pārāk nesamērīgs. Mums patiktu domāt, ka reliģiskā atmoda ir tik stipra, ka tā pati noteiks savu gaitu, ka gars triumfēs pār spēku. Ļoti iespējams, ka reiz tas arī tā būs, bet pagaidām mūsu rīcībā nav pietiekošu materiālu, lai šai virzienā taisītu kādus galīgus slēdzienus. Fakti neatļauj daudz šaubīties par to, kas sagaida ticīgo miljonus komūnisma jūgā. Kamēr brīvā pasaule koeksistēs un gaidīs lai komūnisma apspiestie vergi atbrīvo brīvos cilvēkus no viņu bailēm no komūnisma, tikmēr ticīgo pulki soļos atkal iznīcībai pretim. Smaga nakts ir atkal sākusi tumst. Lai Dievs dod, kaut tā nebūtu gara.

BĪSKAPS OTTO DIBELIUSS

BAZNĪCA ATKARĪGA NO DIEVA, NE NO CILVĒKIEM

(Bīskapa O. Dibeliusa runa Evanstonas konferencē)

NESEN mēs Vācijā pieminējām, ka pirms divdesmit gadiem Barmenē mūsu Apliecības baznīca jautājumā par baznīcu un valsti pieņēma šādu atzinumu: "Jēzus Kristus, un proti, tā, kā tas atklāts Svētajos Rakstos, ir tas Dieva Vārds, uz kuŗu mums jāklausās, uz kuŗu mums jāpaļaujas un kuŗam mums jāpaklausa dzīvojot un mirstot." "Mēs noraidām maldu mācību, ka ārpus un blakus šim vienam Dieva Vārdam baznīca par sava sludinājuma avotu un Dieva atklāsmi varētu atzīt arī vēl citas lietas un varas, spēkus un patiesības."

Tas bija vērsts pret tiem, kas pirmā entuziasma ekstazē Ādolfā Hitlerā saskatīja Dieva sūtītu atbrīvotāju. Baznīcai nu būtu vajadzējis skaidri un nepārprotami nodot sevi valsts rīcībā. No visām kancelēm baznīcai nu būtu jāsludina, ka jaunais sākums valsts dzīvē bijis sākums ar Dievu. Taču Apliecības baznīca uz to neielaidās. Viņa neidentificējās un neidentificēja arī savu uzdevumu ar nacionālsociālistisko kustību. Viņa jutās spiesta pasludināt Dieva vārdu neatkarīgi no tā, vai šis sludinājums varas vīriem patika vai nepatika. Tas ir tas, ko baznīca apliecināja Barmenē. Un šai apliecībai viņa ir palikusi uzticīga.

Deklarācijā vēl teikts: "Mēs noraidām maldu mācību, ka bez tās speciālā uzdevuma valstij vajadzētu un tā varētu kļūt par vienīgo un totālo cilvēka dzīves kārtotāju."

Te bija pateikts tas pats, ko piecpadsmit gadus vēlāk pateica arī Pasaules baznīcu padomes centrālkomiteja Čičesterā: "Mācība, ka valsts varai ar savu varu vajadzētu aptvert visu, ir maldu mācība. Šī mācība atzīst, ka ētikas pavēles, kas ir vispārsaistošas un tātad, piemēram, attiecas arī uz valsti - neeksistē."

Tas bija tas, ko mēs pateicām arī Barmenē. Tikai tā runāt 1934. gadā nacionālsociālistiskajā Vācijā bija drusku bīstamāk kā 1949. gadā Čičesterā.

Mēs Vācijā par Barmenes deklarāciju joprojām stāvam pilnīgā vienprātībā, vienalga vai mēs būtu luterāņi, reformētie vai arī piederētu Apvienotajai baznīcai, - vienalga vai dzīvojam Austrum vai Rietumvācijā.

Baznīcai ir tikai viens Meistars: Kristus. Tā atzīst tikai vienu autoritāti: Dieva vārdu. Baznīcai jāklausa Dievam vairāk kā cilvēkiem - Jēzus Kristus vārdā. Par šo pārliecību mēs gājām cietumā un koncentrācijas nometnēs.

Izšķirošais faktors ir tas, ka baznīca, būdama atkarīga tikai no Dieva vārda ar to arī kļūst neatkarīga no valsts. Protams, viņas neatkarību var apdraudēt arī pavisam citi apstākļi. Viņa var kļūt atkarīga no bagāto žēlastības, no feodālām varām, moderniem saukļiem vai tamlīdzīgiem spaidiem. Bet šādos pārbaudījumos baznīcai atkal un atkal ir palīdzējis svētais Dieva Gars. Un mēs esam pārliecināti, ka Viņš tai palīdzēs arī turpmāk.

Še tomēr ir izšķirošā uguns pārbaude. Mūsu sekulārajā laikā valsts un politika ir visvarenākie faktori katras nācijas dzīvē. Vai baznīca te paliek nesatricināma, vai viņa paliek neatkarīga no valsts, no valsts propagandas, no valsts politiskās gribas - tas izšķir viņas likteni.

Te, protams, sludināt fundamentālus principus ir viegli. Bet ir grūti pēc tiem dzīvot.

Minēsim te tikai vienu no šīm grūtībām: jo mazāk baznīca ir atkarīga no valsts finansiālā pabalsta, jo vieglāk tai paturēt savu neatkarību no valsts.

Mēs visi zinām, ka šai ziņā mūsu baznīcās situācija ir ļoti dažāda. Ir valstis, kur valsts sedz gandrīz visus baznīcas izdevumus. Ir valstis, kur valda "dzīvības un nāves princips": no valsts fondiem baznīcai ne graša! Beidzot, ir baznīcas, kas saņem no valsts nelielus, nekādā ziņā ievērojamus, pabalstus.

Kamēr baznīca un valsts nav nonākušas konfliktā, šīs atšķirības var palikt nemanītas ne tikai uz āru, bet arī iekšienē. Ar to es nedomāju, ka tas liecina par baznīcas iekšējo stiprumu, ja tā nekad nenonāk konfliktā ar laicīgo varu. Bet lai nu būtu kā būdams, kad konflikts rodas, kad pie apvāršņa parādās mākoņi, tām baznīcām, kas miera laikā ir bijušas neatkarīgas, protams, ir vairāk izredžu savu neatkarību arī paturēt. Un tā kā neviena zeme un neviena baznīca nezin ko nākotne nesīs, katrai baznīcai jau laikus vajadzētu savus locekļus radināt nest savai baznīcai upuŗus, lai cik vien iespējams tā kļūtu neatkarīga no valsts, un lai nekas to nekavētu paklausīt Jēzum Kristum, savam Kungam.

Bet neiedomāsimies, ka finansiāla neatkarība garantēs baznīcas garīgo neatkarību. Fundamentālais, nopietnākais pārbaudījums baznīcas neatkarībai nāks tikai tad, kad valsts sevi deklarēs par totalitāru valsti. Te jāpiezīmē, ka totalitārs klīmats valda netikai Eiropā, bet arī citās pasaules daļās. - Nedomāsim, ka totalitāra valsts baznīcām atļaus organizēt ziedojumu vākšanu no saviem locekļiem parastajā veidā, piemēram, kā angļu-saksu zemēs. Laicīgā vara sagaida, ka tās pavalstnieki ziedos tikai valsts mērķiem, ne baznīcai. Totalitārā valstī baznīcai nav atļauts iespiest pat mazāko papīra strēmelīti, kas aicina ziedot. Nav atļauts apmeklēt mājās un vākt ticīgo ziedojumus. Tāpēc baznīcai jāatrod jauni ceļi, kā eksistēt arī pārbaudījumu laikos.

Totalitārā valstī baznīcas materiālie īpašumi vienmēr būs ierobežoti. Austrumvācijā, piemēram, ticības mācības skolotājs ar trim bērniem saņem apmēram 250 markas, tas ir 50 markas uz personu mēnesī. Tā ir sliktākās kvalitātes kurpju pāra cena. Te piesitas kārdinātājs: Ja tu iestātos valsts dienestā, ja tu strādātu valsts propagandas garā, tu saņemtu četrreiz vairāk un tu savus bērnus varētu apgādāt bez raizēm. Totalitārā valstī baznīcai ar tādiem kārdinājumiem jācīnās katru dienu.

Totalitārajā režīmā baznīcām ir daudz klusu mocekļu. Bet ļaudis, kam diezgan spēka iet šo kluso mocekļu ceļu, ir tie, kas saglabā baznīcas neatkarību.

Neatkarība no cilvēkiem un atkarība vienīgi no Dieva var izaugt tikai baznīcā pašā. Ikdienas tai jā-

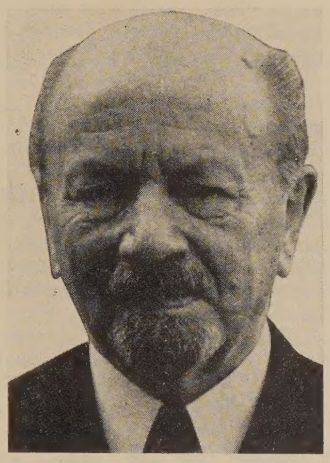

Bīskaps Otto Dibeliuss

iedziļinās Dieva vārdā; sakramentu pasaulē tai jājūtas kā mājās. Ikdienas un neatlaidīgi tai jālūdz, lai Dievs ar savu Svēto Garu būtu viņas pusē. Un tam ir fundamentāla, izšķīrēja nozīme. Jēzus kārdinājumi turpinās arī Viņa baznīcas vēsturē. Tikai tad, kad baznīca ir kļuvusi neatkarīga no raizēm par dienišķo maizi, tikai tad, kad tā ir brīva no šaubu briesmām un no jebkādām tieksmēm pēc ārējas varas, tikai tad tā var būt droša, ka ar viņu joprojām ir Jēzus Kristus gars. Tikai tad tā pazemīgā drošībā var attiecināt uz sevi Svēto Rakstu vārdus: "Tad velns Viņu atstāja. Un, redzi, eņģeļi pie Viņa piestājās un Viņam kalpoja" (Mat. 4,11). Turpretī no pasaules, kur laicīga atkarība vienmēr pieņemas, uz baznīcu raugās ar ilgām: Ir jābūt vienai vietai šai pasaulē, kur vēl ir brīvība, to ļaužu ķēnišķīgā brīvība, kas atkarīga tikai no sava Kunga.

Ja baznīca tā dzīvo, tad katrā ziņā - lai arī kādas būtu viņas tradicijas un iekšējā struktūra un lai kā tā dzīvotu citādi - viņa ir dzīva lieciniece. Viņa liecina, ka ir vēl cita pasaule, pasaule pār kuŗu valstij nav varas un kas valsts totalitārajām prasībām sprauž robežas. Totalitāra valsts ir īsti totalitāra tikai tad, kad baznīca viņas sfairā ir beigusi eksistēt kā baznīca.

Ja Dievs būs žēlīgs, tas nekad nenotiks, tas nedrīkst notikt.

Taču mums, vācu reformācijas pēctečiem, īstās problēmas tagad kļūst acīm redzamas. Mēs nevaram un nedrīkstam apmierināties tikai ar baznīcas liturģiju, sniegt tikai Dieva vārdu un ļaut lai cilvēki paši tiek galā ar to, kā to piemērot savai dzīvei.

Juzdamies atbildīgi Dieva priekšā, mēs jūtam, mums viņiem viņu cīņās jāpalīdz. Mums jāpalīdz viņiem dzīvot sakaņā ar viņu aicinājumu un kā viņu valsts pavalstniekiem tā, lai viņu sirdsapziņa netiktu ievainota, un tā, lai tie paliktu mīlestības un patiesības atmosfairā. Tā kā mēs visus šos ļaudis esam kristījuši - vairums no viņiem tad bija vēl bērni - mēs apzināmies savu atbildību tai ziņā, ka Dieva žēlastībai, pie kuŗas mēs viņus esam veduši, viņu dzīvē jārealizējas pilnīgi.

Ļaužu un citādi noskaņotu varu sadursmes te neizbēgamas. Sadursmes ar valsti un, proti - totalitāru, būs, jo augstāko autoritāti tā prasa sev.

Dažreiz uzdevums ir gluži vienkāršs un skaidrs. Ja skolās bērniem tiek sludināts naids pret citām rasēm, citām tautām un citām grupām, tad baznīcai jāpaceļ sava balss un jāsaka ar apustuli Jāni: "Katrs, kas savu brāli ienīst, ir slepkava" (1. Jāņa 3, 15). Ja valsts iestādes izdala grāmatas, kas ir pret kristīgo ticību vai reliģiju vispār, Kristus baznīca nevar ciest klusu. Te nekas nav ko pārdomāt. Te vienīgi vajag daudz spēka un drosmes ticībā...

Bet ir diezgan daudz citu gadījumu, kur izšķiršanās ir grūta un sāpīga. Vai baznīcai jārunā jeb jāklusē? Minēšu vienu piemēru. Valsts attīsta sīki izstrādātu miera propogandas programmu. Pasaules pretējā puse, tā šī propoganda apgalvo, vēlas karu. Mēs, turpretī, vēlamies mieru. Tagad nu baznīcai vajadzētu šai propogandas programmai pievienoties un līdz ar valsti pasauli aicināt uz mieru!

Vai baznīcai tas jādara? Ir skaidrs, ka viņa nevēlas kaŗu, bet mieru. Kas gan vēl dedzīgāk vēlētos un vēl sirsnīgāk lūgtu un cerētu, ka miers tiks saglabāts - kā baznīca? - baznīca, kam uzticēta Dieva mīlestības vēsts. Bet - un te nu nāk tas lielais "bet" -, kad valsts propogandē mieru, tai prātā ir noteikts politiska miera veids. Valsti te vainot nevar. Valsts nevar rīkoties citādi kā politiski. Vai baznīcai nu vajadzētu ļauties sevi ievilkt šai politiskajā frontē? Vai drīzāk tai nevajadzētu valstij sacīt: Dari tu savu! Kas zīmējas uz mums, mēs veicināsim mieru savu iespēju robežās, palikdami uzticīgi Tā vār-

diem, ka ir mūsu miers un mūsu cerība, tā palikdami neatkarīgi no tevis, valsts.

Varbūt valsts to nesapratīs; viņa jau var domāt tikai politiski. Pat kristiešu starpā būs tādi, kas to nesapratīs. Bet vai baznīcai, savas neatkarības labā šai punktā nevajadzētu palikt nesatricināmai?

Baznīcai totalitārā valstī šie jautājumi ir viņas dienišķā maize. Ikdienas baznīcai jāizšķiras no jauna, un ja viņa izšķiras pret šīm valsts vēlmēm, viņai jāmaksā par konsekvencēm, kas no tā izriet.

Neviens, kas totalitārā valstī nav dzīvojis, nevar iedomāties cik smagi šī nasta uz baznīcām gulstas. Tās var tikai atkal un atkal lūgt, lai Dievs tām palīdz nebaidīties no cilvēkiem, kad tās savus lēmumus pieņem, tā kā arī pretiniekam kļūst skaidrs: baznīcas rīcība neizriet no politiskiem apsvērumiem, bet paklaujoties Dieva vārdam. Viņa dedzīgi vēlas, lai pat ienaidnieks paklautos šī vārda varai.

Baznīcai, kas cīnas par savu neatkarību, no āra neviens daudz nevar palīdzēt. Par iekšēju brīvību jācīnās un tā jāiegūst iekšienē. Tas tikpat labi attiecas uz baznīcu kā uz indivīdu.

Bet viena lieta ir, ko citi var darīt: tie var atļaut mums lūgt tiem to vienu, ko apustulis Pāvils lūdza kristiešu draudzei Romā: "nāciet man palīgā savās aizlūgšanās Dieva priekšā." (Rom. 15,30).

MĀC. ALFRĒDS GOBA

Dievišķā uguns

(Svētdienas skolai)

Lūkas ev. 12,49-50

Ievads jeb norādījums uz mērķi. Mūsdienu lielās sporta olimpiādes iesākot, sportisti stafetskrējienā nes lāpu, kas aizdegta senās Olimpijas sporta stadiona ugunskurā Grieķijā. Šo lāpu nes pat pāri visai Eiropai (Berlīnē, 1936. gadā, Helsinkos, 1952.g.). Šādi dievišķās uguns aizdedzēji un nesēji garīgā dzīvē - ne tikai pār Eiropu, bet pār visu plašo pasauli.

Mērķis. Jēzus kā dievišķās uguns lāpas nesējs.

Tēlojums un padziļinājums.

1. Nestā uguns (49a p.).

a) Laicīgā uguns 1) kā ļaunums. (Vakara stundā saskatāms ugunsgrēks. Kādas izjūtas? Piepēšs sauciens: "Uguns!" Kā cilvēki uz to atsaucas?) - 2) kā laba nesēja. (Pavardā. Kāds labums? Kāpēc ceļinieks sakur ugunskuru? Uguns spuldzēs. Ko dod saule? - siltumu, gaismu, dzīvību. Ko parkā vai dārzā pavasarī iznīcina ar uguni?)

b) Uguns garīgā izpratnē 1) kā ļaunums - ātras dusmas, naids, iekāres - 2) kā labums. Sal. stāstu par Emaus mācekļiem ("vai mūsu sirdis nedega, kad Viņš mums Rakstus izskaidroja.") Tā apgaismo (mīlestības gaisma), tā deg par visu, kas labs, daiļš un svēts. Iznīcina grēku.

2. Dievišķās uguns nesēji (49b p.).

a) Pirms Jēzus. Mozus (bauslība), pravieši (kādi?), citu reliģiju lielie vīri (Konfūcijs, Laotse, Buda, Muchameds, Zaratustra).

b) Jēzus Kristus. "Es esmu nācis". Dieva aicināts, Izraela cerība, tautu ilgas. Ja nebūtu nācis? Ar kādu uzdevumu nāca? (Nesa dievišķās mīlestības uguni - mīlestība pret Dievu un līdzcilvēku). No kurienes viņš šo uguni nes? Ko norāda vārdi - "uz zemi"? Kādas Jēzus rakstura īpašības izpaužas vārdos: "Un kā es gribētu, ka tā jau degtu!"

c) Pēc Jēzus Kristus. Viņa mācekļi (cik?). Pirmie Vasarsvētki. Ko nozīmē vārds apustulis (sūtnis). Kā vēlāk darbojās Svētais Gars? (Lielie ticības darbinieki). Vai Jēzus vēlēšanās ir piepildījusies? (Puse visas cilvēces jau kristīta).

3. Mēģinājumi apslāpēt un izdzēst šo uguni (50a p.).

a) Kam un kāpēc nepatīk šāda dievišķa uguns? Kā viņi izturas pret Vecās derības praviešiem?

b) Kas tā par kristību, ar ko Jēzum jātop kristītam? (Asins kristība - Ģetzemanes dārzs, Golgata, brūces, Dieva atstāts).

c) Kristīgo vajāšanas. Pirmkristīgo un vēlākajos laikos (- plūdi, kas mēģina izdzēst šo uguni).

4. Baiļu un uzvara (50b).

a) Jēzus bailes. Kur izpaužas Jēzus dievišķā daba Jaunajā derībā? Kur izpaužas Jēzus cilvēcīgā daba (apceramajā tekstā)? Kad mums ir bail? Kā mūs ietekmē Jēzus bailes? (Vai bailes rada bailes? Nē. Jēzus tās ir uzvarējis. Viņš pazīst arī mūsu bailes).

b) Uzvara. Uz ko norāda vārdi: "kamēr tā būs pabeigta"? Kad mērķis sasniegts, kādas tad izliekas bijušās ciešanas?

Kopsavilkums un pielāgojums. Dievišķā uguns vajadzīga arī mums. Jēzus - tās lielākais nesējs ("Es esmu pasaules gaisma"). To Viņš saņēmis no paša Dieva, Dieva dēls. Pasaule ir piedzīvojusi un vēl tagad piedzīvo briesmīgus "plūdus". Kristus uzvarēs. Ja arī mums jācieš savas kristīgās pārliecības dēļ - mēs uzvarēsim. Lai mūsos deg šī uguns. Iededzināsim to! Nesīsim to kā sportisti olimpisko uguni pār visu pasauli.

Izteiciens: "Lai jūsu gurni ir apjozti un jūsu lāpas lai deg!" (Lūk. 12, 35.)

Atbalss

Par Kristus baznīcu, kristietību vispār un mūsu garīgo dzīvi īpaši ir dzirdēti daudzi un dažādi, diemžēl, allaž negātīvi spriedumi. Neteiksim, ka tie ir gluži bez pamata. Tiem, kas saka: ar mums ir ļauni, ir pamats tā teikt. Un šādus spriedumus mēs varam noraidīt tikai tiktāl, ciktāl mums ir pamats apgalvot pretējo.

Bija laiki, kad Bībele, dziesmu un spredikļu grāmata bija lielā cieņā. Šos laikus nomainīja citi. Par garīgām dziesmām, pat cienījāmi, Dieva svaidīti dzejnieki rakstīja Dieva svaidīta dzejnieka necienīgas parodijas. Skaistais vārds "spredikļis" - runa par Kristu un Viņa valsti, ieguva citu, nožēlojamu nozīmi. Bībele nebija vairs Grāmatu grāmata, bet viena starp daudzām, un ne jau tā vērtīgākā. Un baznīca - vieta, kur izraudāties vecām māmuļām. - Neteiksim, ka tāda "vērtību pārvērtēšana" notika gluži bez iemesla. Arī par Kristu runājot, mēs nedrīkstam garlaikot, un tur vismazāk. Grēks pret Svēto garu ir lielākais grēks. Garīga dzeja nedrīkst būt zemākas kvalitātes tāpēc vien, ka tā garīga. Un Bībele ir svēta tikai tad, ja mēs to svētu turam.

Bet laiki mainās. Un laikus mainām mēs.

Minēsim tikai mūsu garīgo periodiku. Ar to mums latviešiem labajos laikos, diemžēl, nav laimējies. Tā allaž ir palikusi saucēja balss tuksnesī. Bez skaidri sadzirdamas atbalss. Kāpēc? Tur dažādi iemesli. Nav vajadzīgs un arī iespējams te iztirzāt. Bet nu ir radusies atbalss. Jūs, godātie lasītāji, abonenti un ziedotāji esat šī atbalss. Visu MĀJAS DRAUGA pastāvēšanas laiku, bet it sevišķi šajos pāris mēnešos, kopš norādīts uz mūsu ev. lut. mēnešraksta materiālām grūtībām, jūsu atsaucība ir bijusi nepieredzēta. Abonementu atjaunojumi ir ienākuši lielā skaitā. Jauni abonenti un abonentu grupas ir nākušas klāt. Ir saņemti bagātīgi ziedojumi. Nav iespējams te visus vārdā saukt. Nav iespējams katram - ziedotājam, mācītājam, draudzei pateikt paldies. Varbūt, ja tāda iespēja radīsies, kādreiz vēlāk. Un kas lai pasaka, vai sirmais tēvs, kas atsūtījis vienu dollāru, ir vairāk ziedojis, kā tie, kas ziedojuši piecus un vēl vairāk? Lai Dievs svētī devējus un dāvanas!

Bet - savu abonementu ir atjaunojusi vēl tikai apm. puse. Bez šaubām, tā nav negribēšana, bet nevaļa un dažreiz arī mūsu rocība. Bez šaubām, ir daudzi un dažādi izdevumi. Bez šaubām, ir arī citi un varbūt vēl neatliekamāki pienākumi. Bet nekavējaties arī ar šo. Atjaunojiet savu abonementu; un neļaunojaties, ja kopā ar mēnešrakstu saņemiet arī subskripcijas anketu, kaut gan nauda jau nosūtīta. Tiek darīts viss, lai tas tā nenotiktu. Bet ja nu esat saņēmuši lieku subskripcijas anketu - nododiet to kaimiņam, varbūt viņš par MĀJAS DRAUGU vēl nav informēts, varbūt arī viņš pasūtinās. Lai MĀJAS DRAUGA balss skanētu, atbalsij jānāk no daudziem...

Un kamēr atbalss būs, MĀJAS DRAUGA balss skanēs - par svētību jums un jūsu bērniem.

Ar mīļu paldies,

Jūsu

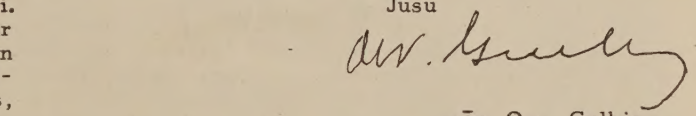

māc. Osv. Gulbis,
mēnešraksta MĀJAS DRAUGA redaktors

MŪSU DIENĀS

JAUTĀJUMI, KURI VARBŪT JĀATBILD ARĪ MŪSU TAUTIEŠIEM LATVIJĀ

Lai likvidētu katru, kam palikusi vēl kāda jausma par kultūru un labklājību, kā Christian Economics ziņo, Padomju Lietuvas valdība darba meklētājiem liekot izpildīt anketu ar šādiem jautājumiem: 1) darba meklētāja vecāku nekustāmā īpašuma vērtība un (vai) noguldījumi bankā pirms Padomju okupācijas; 2) mājkalpotāju skaits, ko darba meklētāja vecāki šai laikā nodarbināja; 3) darba meklētāja ģimenes locekļi vai radi, kas a) dzīvo ārzemēs, b) deportēti, c) notiesāti politisku iemeslu dēļ.

Ja kaut viens no šiem jautājumiem atbildēts pozitīvi, darbu dabūt, protams, nav izredžu, toties lieliskas izredzes nokļūt kādā no piespiedu darbu nometnēm "plašajā dzimtenē" vai līdzīgā vietā turpat Lietuvā, kur šādu piespiedu darbu nometņu esot veselas 15 ar 20 - 50.000 notiesātajiem.

LIETUVĀ

Par pašreizējiem apstākļiem Lietuvā zin stāstīt kāda nesen repatriēta francūziete. Apmeklēt dievkalpojumus jauniešus atbaidot biedru izsmiekls. Skolniekus, kas apmeklē dievkalpojumus, publiski izsmejot netikai sienas avīzēs, bet bieži vien tiem savu rīcību liekot paskaidrot arī klasē. Komsomolu pirgāšanās šāda paskaidrojuma laikā klasi pārvēršot par moku vietu arī tādam bērnam, kas var daudz panest.

Labāk neklājoties arī partijas vīriem, kas baznīcai nespēj paiet garām. Kāds partijas vīrs, kas salaulājies baznīcā, padzīts no darba un partijas. Kāds skolotājs, kam gadījies apciemot savus paziņas brīdī, kad tur bijis arī vietējais priesteris, drīz vien ticis degradēts un pārcelts uz mazu lauku skolu.

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

Sec. 34.65 (e) P.L.&R.
U. S. POSTAGE
PAID
Chicago, Ill.
Permit No. 9375

Tā kā visi nekustāmi īpašumi nacionalizēti, baznīcas, sinagogas un mācītāju mājas, protams, ieskaitot, tad garīdzniekiem esot grūti atrast piemērotu dzīves vietu, vēl jo vairāk tāpēc, ka šādam "sabiedrībai nederīgam elementam" jāmaksā trīs reiz augstāka īre kā strādniekiem.

POLIJĀ

Kāds poļu bēglis stāsta, ka kopš krievu armijas iesoļošanas 1944. gadā, protestantus Gdanskas apvidū piemeklējusi viena nediena pēc otras. Labi zināmi, cik viegli viņus apvainot politiskā darbībā, protestanti tomēr sanākot uz kopējām lūgšanām un dievkalpojumiem privātās mājās. Ciemā, kur stāstītājs dzīvojis, mācītāja nav bijis. Ja neizdevies ataicināt mācītāju no citurienes, dievkalpojumus noturējis kāds no draudzes locekļiem. Līdz tuvākajai protestantu baznīcai esot 25 jūdzes, kurp tad arī daudzi cieminieki sūtot savus bērnus divi reizes mēnesī uz iesvētes mācības stundām, pie tam trūcīgo cieminieku bērniem nauda - dzelzceļa biļete maksājot 25 zlotus ($6.25) - daudzreiz jāsapelnot pašiem. Komūnistiskās skolas un jaunatnes organizācijas visiem spēkiem cenšoties jauniešus no iesvētīšanas atrunāt, un paredzētajā iesvētes mācības laikā izziņojot savas sanāksmes, taču, neskatoties uz spaidiem, tiklab bērni, kā vecāki savus pienākumus pret baznīcu pildot joprojām. G.R.

BŪS ATKAL BĪBELE

Ar sūtņa K. Zariņa gādību Britu un ārzemju Bībeļu biedrība Londonā, Anglijā, apņēmusies izdot pilnu Bībeli jaunā latviešu tulkojumā. Jaunā derība, kā zināms, kopš 1937.g. (Rīgā) ir iznākusi vairākos izdevumos un tagad ir dabūjama kopā ar Psalmiem, kas pārtulkoti no jauna. Pārējiem Vecās derības rakstiem jauna tulkojuma nav, bet par to tagad būs gādāts.

Britu un ārzemju Bībeļu biedrība piešķīrusi līdzekļus uz vienu gadu Vecās derības tulkošanai. Valūtas ierobežojumu dēļ izmaksas gan vēl kavējas, tomēr darbs ir jau sākts. Vecās derības speciālists prof. Feliks Treu's ir jau pārtulkojis divas pirmās grāmatas.

Emendācijas darba kārtošanai sastādījusies komiteja ar trīs baznīcu pārstāvjiem: priekšsēdis prāv. J. Ķullītis (ev. lut.), kasieris prof. P. Starcs (pareiztic.) un sekretārs māc. A. Klaupiks (bapt.).

Emendācijai pašai ir sava komiteja: pr-dis prof. K. Kundziņš, locekļi - prof. L. Bērziņš, prāv. A. Mitulis un māc. E. Lange (ev. lut.); baptistu pārstāvji - māc. A. Šverns un R. Ekšteins.

Daļu Vecās derības, tāpat kā Psalmus, ir tulkojis un to turpina Dr. theol. A. Mačulāns Vācijā. Paredz tulkošanā piesaistīt vēl vienu teologu A. A. Valstīs.

Kā zināms, ir ierosināta arī Dziesmu grāmatas emendācija, atmetot daļu korāļu, kuŗus vairs draudzes nelieto,un uzņemot jaunus oriģinālus, kā arī vispārzināmu dziesmu atdzejojumus no kopbaznīcas. Līdzīgas vajadzības ir meldiju grāmatai. Būtu jādomā arī par garīgo koŗu notīm.

(Ņujorkas Latv. ev. lut. dr.
Baznīcas ziņas)

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

MĀJAS DRAUGS
PUBLISHED BY THE NLC DIVISION OF AMERICAN MISSIONS, 327 So. LaSalle St., Chicago 4, Illinois, U.S.A.
Redaktors: māc. Osvalds Gulbis.
Abonēšanas maksa par 1955. gadu $2.50. Dāviniet saviem draugiem!